

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Slezák Sándor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Varga József ügyvéd által képviselt alperes ellen fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése iránt a Szolnoki Munkaügyi Bíróságnál 1.M.300/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 4.Mf.21.264/2008/5. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 4.Mf.21.264/2008/5. számú ítéletét abban a részében, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem érintett részét nem érintette, nem érinti. Egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (Tízezer) forint + 2.500 (Kettőezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes pénzügyi előadóként, díjbeszedőként dolgozott az alperesnél, feladatai közé a víz és csatornadíjak beszedése, az ÁFA nyilvántartás vezetése és a beszedett vízdíjak számítógépes bontása tartozott.

Az alperes a felperessel szemben 2007. április 16-án fegyelmi eljárást indított a Kjt. 46. § (1) bekezdése alapján és egyúttal a Kjt. 48. § (1) bekezdésére hivatkozva az állásából felfüggesztette, majd 2007. május 10-i határozatával elbocsátás fegyelmi büntetéssel sújtotta. Ezt azzal indokolta, hogy a felperes részére 2007. január 29. és február 14. között 15 fogyasztási helyről befizetett 316.221 forint az alperes bankszámlájára nem került befizetésre, a befizetésekről a bizonylat nem volt fellelhető. A felperes súlyosan megszegte a pénzkezelésre vonatkozó szabályokat, amely kötelezettségszegéssel az elbocsátás büntetés áll arányban.

A felperes keresetében a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezését és a közalkalmazotti jogviszonya jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei alkalmazását kérte.

A Szolnoki Munkaügyi Bíróság 1.M.300/2007/23. számú ítéletével az alperes fegyelmi határozatát hatályon kívül helyezte, megállapította, hogy a felperes munkaviszonya (helyesen közalkalmazotti jogviszonya) az ítélet jogerőre emelkedése napján szűnik meg. Kötelezte az alperest elmaradt illetmény, végkielégítés, felmentési időre járó átlagkereset és további kéthavi átlagkeresetnek megfelelő összeg megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az alperesnél 2004. január 1-jét megelőzően házipénztár, majd ezt követően díjbeszedőhely működött. A vízdíjak fizetése a három havonkénti leolvasást követően készített végszámla alapján történt, de lehetőség volt részszámlák fizetésére is. A vízdíjak beszedését a felperes végezte, távolléte esetén őt K. M.-né helyettesítette. Az átvett pénzt pánccsaszekrénybe helyezték, amelyhez mindketten hozzáférhettek, mivel a kulcs ugyan általában a felperesnél volt, távollétében azonban azt a munkatársa vitte haza.

A beszedett pénzt a felperes a következő napon fizette be az alperes ... számlájára, 150.000 forintnyi váltópénzt azonban meghagyott, amelyet a pánccsaszekrényben helyezett el. A befizetett számlák tőpéldányait borítékban gyűjtötte és az irodában hagyta. Az előző napi számlák adatait a felperes rögzítette számítógépen, a rendszerbe azonban - azonos kóddal - jutott be a felperesen kívül K. M.-né, K. M. és Sz. Cs. is. A rendszerből az nem volt megállapítható, hogy ki, mikor lépett be, az adatot ki rögzítette és mikor, milyen számítógépes műveletet végzett.

A munkaügyi bíróság megállapította, hogy az alperes a pénz és számlakezelés rendszerét nem alakította ki, így nem lehetett nyomon követni, hogy a beszedett vízdíj, illetve az annak alapjául szolgáló számlák tőpéldányai mikor, kinél tűntek el. Így az sem volt megállapítható, hogy a felperes mikor, milyen szabályt sértett meg.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 4.Mf.21.264/2008/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében helybenhagyta.

A másodfokú bíróság kifejtette, hogy az alperesnél - a készpénzt és a számlákat illetően - az Mt. 169. § (1) bekezdés szerinti kizárólagos kezelés, állandóan őrizetben tartás nem volt biztosítva. Az előbbiekhöz más személy is hozzáférhetett anélkül, hogy a kezelő személyek között átadás-átvétel lett volna. Az

alperes a pénzkezeléssel kapcsolatos rendszeres ellenőrzést nem végzett, elszámolást nem követelt meg és a feltételeit sem teremtette meg. Ennek hiányában nem állapítható meg, hogy a felperesnek mikor és hogyan kellett volna elszámolni az átvett pénzeszközökkel, ezért egyetértett az elsőfokú bíróságnak a fegyelmi határozatot hatályon kívül helyező döntésével.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében lényegében az eljárás bíróságok ítéleteinek hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan a munkaügyi bíróság új eljárásra utasítását kérte az Mt. 103. § (1) bekezdés b) pontjának, 169. § (3) bekezdésének és a Kjt. 39. § (2) bekezdésének megsértésére hivatkozva.

Álláspontja szerint jogszabálysértő az eljárás bíróságoknak az a megállapítása, miszerint azáltal, hogy a felperes az általa a fogyasztóktól átvett 316.221 forinttal nem számolt el, munkaköri kötelezettségszegést nem követett el. Érvelése szerint mivel az alperesnél a felperes volt megbízva a vízdíjak beszedésével, őrzésével, az azzal történő elszámolással, a pénz átadás-átvétel megfelelő formáját neki kellett volna biztosítani, így átadás-átvételi jegyzőkönyvet készíteni. Mindezek elmulasztása kötelezettségszegésnek, az alapvető szakmai szabályok megsértésének minősül. Miután felperes volt az alperesnél a legtapasztaltabb munkavállaló, elvárható volt, hogy részt vegyen a munkavégzés mikéntjének kialakításában. Állítása szerint azt a munkamódszert, amely alapján a díjbeszedés és a pénzkezelés történt, a felperes alakította ki. Előadta, hogy az alperes a biztonságos őrzés feltételeit biztosította, a felperesnek pedig az őrzést és a pénzkezelést a szakma általános szabályai szerint kellett volna végezni. Ezzel összefüggésben a Legfelsőbb Bíróság Mfv.II.11.185/2000/4. számú ítéletére hivatkozott. Álláspontja szerint az eljárás bíróságok nem hagyhatták volna figyelmen kívül azt sem, hogy az utóbb kiderült adatok szerint több száz olyan eset fordult elő, amikor a felperes a fogyasztók befizetésével nem számolt el. Ezt a felperes terhére kellett volna értékelni. Véleménye szerint azt is vizsgálni kellett volna a perben, hogy az elbocsátásnál enyhébb büntetés kiszabásának volt-e helye, ezt azonban az eljárás bíróságok elmulasztották.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes a fegyelmi határozatot arra alapította, hogy a felperes az általa átvett vízdíjjal nem számolt el, ezáltal megszegte a

pénzkezelési szabályokat. Az alperes tehát az elbocsátást objektív körülményre, az elszámolási hiányra alapozta és a fegyelmi határozatban konkrét kötelezettségszegést nem jelölt meg. A peres eljárásban az alperes hitelt érdemlően kizárólag azt bizonyította, hogy a felperes 15 fogyasztótól a perbeli időszakban 316.221 forintot átvett. A pénzkezelő Mt. 169. § (3) bekezdése szerinti felelőssége fennállása esetén azonban önmagában nem lehet következtetést levonni a közalkalmazotti jogviszonyból származó lényeges kötelezettség vétkes megszegésére, vagy vétkes mulasztásra. Egymagában elszámolási hiány jogszerű rendkívüli felmondási indokul nem szolgálhat (Mt. 96. § (1) bekezdés a)-b) pont).

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint az alperesnél 2004. január 1-jét követően nem házipénztár, hanem díjbeszedőhely működött, a korábban alkalmazott Pénztári Szabályzatot azonban az alperes nem módosította, a díjbeszedésre vonatkozó szabályokat nem alakította ki. Nem vitásan a vízdíjat általában a felperes vette át, a bevételt - 150.000-300.000 forint váltópénz kivételével - ő fizette be az alperes bankszámlájára, a készpénzes befizetések számladatait ő vitte számítógépre. A perbeli adatok szerint azonban a felperest távollétében K. M.-né helyettesítette, akinek helyettesként feladatai a felperesével megegyeztek.

Az eljáró bíróságok a felek által sem vitatott tényként állapították meg az alperesnél kialakult helytelen gyakorlatot: a befizetett vízdíjak tekintetében a bevételi-kiadási pénztárbizonylat, a számlák és a páncélszekrényben tartott készpénz egymás közötti átadás-átvétele dokumentálásának, a rendszeres (napi, heti, havi) pénztárazárás elvégzésének hiányát. Alaptalan a felülvizsgálati kérelemnek ezzel összefüggésben az a hivatkozása, hogy a pénzkezelés szabályait a legnagyobb tapasztalattal rendelkező felperesnek kellett volna kialakítania. A Kjt. 39. § (2) bekezdése szerint a közalkalmazott a munkaköri feladatait a közalkalmazotti jogviszonyra vonatkozó szabályoknak, az egyéb szakmai szabályoknak és szokásoknak, valamint a munkáltató utasításainak megfelelően látja el. Utóbbi körbe tartozik a munkavégzésre irányadó szabályzatok, utasítások, így nyilvánvalóan a pénzkezeléssel kapcsolatos szabályzat elkészítése. Az ezzel ellentétes felülvizsgálati érvelés téves.

Az alperes a pénzkezeléshez kapcsolódó szabályokat nem fektette írásba, helytelen gyakorlatot tűrt el, és bár 2004. január 1-jét követően végzett ellenőrzést, a pénzkezelés terén hiányosságot nem állapított meg. A fegyelmi határozatban szereplő hiány ezért az alperesi szabályozatlanság és ellenőrizetlenség következménye volt, azzal szorosan összefüggött. S miután szabályozatlanság hiányában a felperes részéről konkrét szabályszegést nem lehetett

megállapítani, az sem volt vizsgálható, hogy az elbocsátásnál enyhébb büntetés kiszabása indokolt-e.

Mindezek miatt az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül következtettek a fegyelmi határozat jogellenességére. Az alperes által hivatkozott eseti döntés a tényállás eltérősége miatt jelen ügyben nem alkalmazható.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet abban a részében, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem érintett részét nem érintette, a felülvizsgálati eljárásban nem érintette. Egyebekben hatályában fenntartotta.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet ügyben még irányadó 14. §-a értelmében a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

Budapest, 2010. május 26.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő